

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail-Reg. No. 3088

BOX 520, POSTAL STATION D, TORONTO 9, ONTARIO, CANADA M6P 3K1

No. 1., Vol. 18., 15. ledna-January 15th, 1984.

Present stalemate in Poland.
Dnešní situace v Polsku..

Ruzyňská věznice

Ruzyň, ale ovšem nejen ta, byla místem nečekaných schůzek. Tady se setkávali velitelé nacistických jagdkomand s veliteli partyzánských oddílů, které pronásledovali. Tady se setkávali gestapáci a jejich oponenti z resistance, tady se setkávali udávající i udaní. Tady se sešel bývalý ministr vnitra Slovenského štátu s bývalým vůdcem demokratické opozice, s mužem, na jehož dopadení nechal vypsat odměnu.

Ruzyň vládlo ticho. Bachaři měli plstěné podešve, zavření neměli mnoho o čem hovořit. A protože odposlechy na celách byly známé mnohým z těch, kteří teď byli uvnitř, nehovořili skoro vůbec.

Náčelník StB, bývalý pasák holek a vytloukač hospod i schůzí, plukovník Antonín Prchal. Jen tak mimochodem bývalý spolupracovník Gestapa, kde také poprvé přišel ke své momentální specializaci. Jak pracovat proti cirkvím, vedoucím příslušníkům bývalých nekomunistických stran, spisovatelům.

Plukovník Šonka, šéf úseku, nazvaného odborně »nepřátelé ve straně« a zároveň Správy politické kontrarozvědky.

Vyšetřovatel a vrah, kapitán Jaroslav Patěk.....

BLAHOPŘÁNÍ

Všichni, kteří znají paní Benešovou, budou překvapeni, když jí prozradíme, že dne 21. ledna t.r. oslaví své 60. narozeniny. Je duší podniku v BENES INN v č. 1710 Shelburne Rd., South Burlington, Vermont, USA, nebo chcete-li: hybnou pákou. Její kuchařské umění je známé v širokém okolí. Však na ni dohles vzpomínají mnozí, kteří byli jejími zákazníky v torontském BENES INN před několika lety.. Před tím působila po boku svého manžela v Lindsay, v Montreálu, ve Vídni, v Brně a na jiných místech v Československu. Nikdo nikdy nespočítá, kolik hodin strávila nad kuchyňským sporákem a nad vále! Vyučila se u Lippertů v Praze a jistě pomohlo, že jejím životním partnerem je p. Petr Beneš, který - stejně jako ona - vyniká pracovitostí, uměním jednat s lidmi, talentem a obchodním duchem.

Paul Hellyer:

History lessons

I wasn't one of the 75 million who watched *The Day After*. My wife preferred *Kennedy*; and I already knew that anyone who thinks that an atomic war between the superpowers can be waged and won is a fool.

There may be some point in sensitizing people to the dangers of nuclear war provided they react rationally. The game isn't worth the candle if it creates a sense of hopelessness, pressure for unilateral disarmament or disunity between NATO allies. These results would be subversive to the film's alleged purpose — a peaceful world.

Young people are particularly vulnerable because they lack the historical perspective to differentiate between concern and despair. They should be reminded that in the dying days of World War I there was indiscriminate use of poison gas so awful as to defy description. Yet 70 years have passed which have included dozens of small wars and one five-year world war, without gas being used again. It is just too risky when both sides have it.

Atomic weapons have undergone a similar evolution. When President Harry Truman authorized their use to speed the end of the war the U.S. was the sole possessor. He might have achieved the same purpose without loss of life by simply blowing the top off an uninhabited mountain for the benefit of the Japanese high command. But that is hindsight. One thing is certain: The Americans would not have used the bomb the way they did if they hadn't had a monopoly.

It's been almost 40 years since an atomic bomb was unleashed in anger and the odds are 100 to 1 that there won't be an atomic war in the next 40 years. There is no point in either the U.S. or the USSR reducing the other to rubble only to wind up in ashes. Neither Andropov nor Reagan is about to pronounce their own death sentence so we would be well advised to get on with the business of living — hopefully and creatively.

Pessimists fear the consequences of a single missile being fired by accident. It could happen, but the possibility was foreseen by both sides when they agreed to install the "hotline." It's their fail-safe to distinguish between an act of war and the result of a submarine crew gone berserk.

A conventional war is far more likely than either a deliberate or accidental nuclear exchange. Chances are it would involve someone else's real estate and there could be situations where the potential gain might appear to justify the risk.

Unfortunately the probability will increase in direct proportion to the success of peace-marchers in undermining the solidarity of the alliance. It has been the unity of NATO which has kept the peace for 40 years — a unity based on the lessons of the 1930s when the peace movements of that day undermined the spirit of resistance which led, ultimately, to war.

Peace lovers capable of learning from history should campaign for a mutual reduction in nuclear weapons, a strengthening of the West's conventional force to deter conventional war, and the solidarity of the Western alliance which is, by far, the best guarantee of peace.

Sir Bernard Braine, DL, MP, Conservative Essex S.E., has accepted the Directorship of the Free Czechoslovakia Press News Agency in London, England. He is also President of the UK Committee for the Defence of the Unjustly Prosecuted. The founder of both agencies is a known Czechoslovak journalist in exile, Josef Josten.

Sir Bernard Braine believes that it is necessary to keep the true situation in the Soviet colonial empire in front of the public eye in the West.

Trochu historie

Londýn, září 1939: vojenská porada u prezidenta republiky. Zleva: plk. gšt. František Moravec, gen. Sergej Ingr, prezident dr. Edvard Beneš a gen. Rudolf Viest.

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH AND SLOVAK LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.

Články, objednávky inserátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
"KANADSKÉ LISTY", Box 520,
Station "D", Toronto, Ont. M6P 3K1.

Pokud jsou články podepsané, nemusí
se redaktor ztotožňovat s jejich
obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ... \$ 10:00
zámorí loď ... \$ 12:00
zámorí letecky ... \$ 15:00

VZPOMÍNÁME

Dne 1. ledna 1980, t.j. před čtyřmi
lety, zemřel v Torontě Jan Dočkálek,
novinář, básník a někdejší příslušník
čs. armády na Středním východě během

2. světové války. Krajanský tisk se s ním rozloučil skoupě. Nebyla
nikde ani jeho fotografie. Dnes tento nedostatek do jisté míry na-
pravujeme tím, že přinášíme jeho fotografii ze Sidi Bisher v Eryp-
tě z března r. 1941. Díky paní Dočkákové mohl pisatel těchto řádků
nahlednout do pozůstalosti Janovy; jsou tam některé vzácné věci,
jako např. básně, kterou nadepsal "Pod praporem Božích bojovníků":

Až zavlaže prapor s modrým klínem
na stožáru ve svobodné zemi,
až nebude národ mučen stínem
lotra, vůdce mezi lotry všemi,
až nás domů povede náš táta,
jeho plodná, činnorodá snaha,
až nás zlíbá mučednice svatá
sladká matka Stověžatá Praha,
potom všichni - velicí i malí
šeptem:

VÍME, PROČ JSME BOJOVALI!

VYSTUPUJÍ Z CÍRKVE

Z katolické církve v Rakousku vystoupilo za
posledních deset let 261.474 občanů - jen lo-
ni to bylo 35.278 Rakusánů, kteří z katolické
církve vystoupili. A výstupy z církve mají stou-
pající tendenci.

PŘÍŠEL VRŇA K FARÁŘI: "Otče včera
jsem v hospodě zabil jednoho Rudarmějce".
- "Tak moment", ohradil se farář, "pěkně po
pořádku: nejdříve hřích a teprve pak dobré
skutky". (BÍČ)

ZAJÍMAVOSTI

85. narozenin se dožil čs. dřevař-
ský průmyslník v B.C., W.K. Koer-
ner, rodák z Nového Hrozenkova na Moravě. V Kanadě je od r. 39.--
V Lethbridge, Alta. se usadil Lad. Konečný.--MUDr. Igor Křížan se
přesunul z Willowdale, Ont. do St. John's, Nfld.--Jára Kohout měl
úspěch v Calgary, Alta. Na basu hrál Jan Havlena.--V Mississauga
prosperuje firma Ablex-Litho, Unit 56, 1275 Eglinton Ave. E., tel.
624-8337. Majitel: Jan H. Kučerák.--MUDr. V. Neumann /Vancouver/ po-
slal pozdrav z Mazatlanu, Mexiko.--J. Ferčíkovi zemřela manželka.
--Miroslav Fryčar se stal členem Svazu čs. sportovců v zahraničí.
Hraje za Toronto Maple Leafs.--12.10.83 oslavil "74" majitel
GEO TOOLS v Mississauga, V. Štěpánek.--Jan Ludvig z Liberce hraje
za Quebec Nordiques. Jeho paní Daně se narodil syn Jan.--Jaro
Pos se přestěhoval z Vancouveru do Surrey, BC.--4.2.t.r. oslaví
Honza Klapka v Guelphu, Ont. "80".--Našli jsme Miloše Petraka.
Kdo ho hledal?--Chutná jídla mají v restauraci SLAVIA, Glen Cairn
Plaza v Kanata, Ont. Tel. 836-1770.--Večeřovi z Maltonu navští-
vili Paříž, F. Vopálenký /Ottawa/ zas Benátky; Lojza Fogl s
paní /Montreal/ trávil dovolenou v Palm Beach, Florida.--Ludvíkovi z
Dánska se radili ve Victorii, BC.--F. Jemánek nebo Zemánek poslal Dia-
logu platbu, ale neuvedl zpáteční adresu.--A. Lauča
se usadil ve Winnipegu,
R. Januška v Regina, Sask.
--Jerry Martinčák pracu-
je pro Royal Trust, tel.
762-8255, doma 769-2316.--
Rev. Pavel Šebor působí
nyní v St. Anne's ř.k. ko-
stele v Downsview, Ont.,
tel. 638-0313.--O. Krčka-
Kristen se usadil ve Scar-
borough, tel. 694-6922.--
M. Toman a Jiřina Kubánko-
vá přeji touto cestou všem
přátelům úspěšný nový rok!

Návštěvy Československa

I když se prázdninové cesty a návštěvy Československa
netýkají přímo našich členů, jimž jejich zkušenost a hlavně čest
nedovolí, aby oni nebo někdo z jejich rodiny navštívil
komunistické Československo, zmiňujeme se o těchto cestách v
souvislosti se zvýšenou činností a zájmu československé rozvěd-
ky. Tato vítá zvýšenou návštěvnost z Kanady, která jim
umožňuje větší výběr pro budoucí činnost jimi školených agentů
v zahraničí.

Českoslovenští zpravodajci se zejména zaměřují na mladé lidi
s vysokoškolským vzděláním nebo potenciálně s dobrým
společenským postavením, v nichž vidí prospekty pro "spící"
agenty pro čas budoucí potřeby i pro okamžité, byť i někdy
nedůležité, dodávání zpráv.

Některé návštěvníci, kteří byli v Československu již několikrát,
prodělali letos dokonce i výcvik. Tak některé naivní dívky tak
zvané "politické" uprchlíky, které se nedaly naverbovat do
čs. rozvědky pod výhrůžkou nebo sliby, pokračují ve šlépějích
svých rodičů, kteří vyměnili jen svazácké šátky z minulosti a
touhu po přežití s komunistickou legitimací za vysokou životní
úroveň v Kanadě.

Těmto mladým doporučujeme to jediné možné řešení: ohlaste
svou "zkušenost" s československými zastupitelskými úřady
nebo s rozvědkou kanadským úřadům. Jinak se nikdy nezbavíte
svých komunistických pánů.

Dočasné výhody vám nabízené drazé zaplatíte v budoucnu.
Váš charakter není snad tak pokřiven, že byste se museli
zaprodávat za hrst šošovic nebo za výhody pro vaše příbuzné v
Československu nebo krytí bývalé činnosti vašich rodičů před
jejich odchodem do zahraničí.

(Mukl, zpravodaj Sdružení čs. politických vězňů v exilu)

DR. JAROSLAV FREI

Odešel z našeho středu náhle
před třemi lety-12. ledna 1981.
Byl to člověk všestranně nade-
ný: za války řídil za nesnad-
ných okolností celou Janečkovu
Zbrojovku v Praze a připravoval
ji, aby hrála důležitou roli při
rekonstrukci poválečného státu.
Po jejím znárodnění odešel na
západ a usadil se v Kanadě. Žil
v Montreálu a v Torontě. Přechtě-
te si, co o něm v r. 1941 řekl A.
Tuma v knize "Postavy našeho mo-
torismu":

gen. sekretář Zbrojovky Ing. F. Ja-
neček, je příkladem mladého muže,
který v životě dovede vyhrávat
hloubkou svého vzdělání, všestrann-
ostí svých zkušeností a pílí, již není
ovno. K tomu se druzí znalost lidí,
příjemné vystupování a organizační
talent. V našem motorismu je jedním
z nejlépe informovaných pracovníků.
Narodil se r. 1904 v Praze, ale vy-
rostl u svého strýce v Chodově u Do-
mašovic. Jeho předkové byli turdými
Chodové z Trhanovska. V Praze chodil
do reál. gymnasia a pak absolvoval
obchod. akademii. Přes rok pobýl ve
Francii na zkušené. Po vojenské služ-
bě přesměřování vstoupil roku 1925 do
Ing. Klika, kde byl zprvu účet-
ním, od r. 1928 prokuristou, nejmá-
dějším ve vlasti. Pro své schopnosti do-
stal pak místo šéfa service tov. Aero,
kde získal neobyčejné zkušenosti a
vyučil se mechanikem. R. 1931 si
říkl, že bude studovat práva. Příští-
ho roku složil s vyznamenáním ma-
turitu a doplnil, mat. z latiny. Práva

vystudoval ve skvělé době 4 1/2 roku
(při plném zaměstnání!) a všechny
státnice složil s vyznamenáním. Při
tom organizoval stavbu service. To
už byl ženat. Po doktorátu chtěl se
věnovat advokacii, ale zůstal věren
své lásce, motorismu a přijal místo
u fy Jawa, kde je gen. tajemníkem
a prokuristou, požívaje plnou důvěru
dr. Janečka. Jeho činnost v moto-
rismu je bohatá. Byl členem skupiny
sportovců, která se soustředila kolem
J. K. Lobkowicze. Dělal managera
anglickým jezdcům na Velké ceně
v Prahy. Formánkovi prodal první
motocykl. Organizoval známé výpra-
vy Aero. Připravoval Formánka pro
Rallye M. C. vozy pro smlece atd.
V jeho osobě se spojuje právník
s technikem. Zná každý šroubek a
nikdo mu nemůže říci, že to a to ne-
jde. Provozuje ještě dnes celou řadu
sportů. Umí dokonale 4 řeči. Má 2
dětí a domek v Brodčích u S. Ne-
píše a nekouří. Mluví práci. Jezdí rád
ruchle s automobilem i motocyklem

Dokument z roku 1941

JUDr. Zdeněk Vykoukal, t.č. rezident v Bowmanville,
Ont., se bezprostředně po okupaci Českoslo-
venska nacisty v r. 1939 zapojil do podzemní
organizace "Obrana národa" /uzal do úschovy
15 zadržel do vojenských pušek/ a byl za to
Němci odsouzen na 18 měsíců vězení v Briegu
nad Odrou a v Ebrachu. Při propuštění mu sprá-
va věznic v Ebrachu vystavila prozatímní ce-
stovní dokument, který nám zapůjčil. Zdeněk
Vykoukal byl svého času náčelníkem Sokola To-
ronto a na slovo vzatým odborníkem tisku "silk-
screen". V Torontě nám chybí ...

Behelfspersonalausweis.
Gültig von 14. Februar bis 17. Februar 1941.

Familiennamen: V y k o u k a l
Vorname: Zdenek
Geburtsort: Zelatonitz, Kreis Prerau
Geburtsdatum: 14. 11. 1904
Wohnort: Zelatonitz Nr. 4
Familienstand: ledig.

Dieser Ausweis gilt nur als Personalausweis
für die Zeit von der Entlassung aus der Straf-
haft bis zur Ankunft in Zelatonitz.

(Ort), den 14. Feb. 1941
Leiter des Gerichts
Anteilsrichter.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West,
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Majitel: J. Pichlík
Tel.: 364-1787

IN MEMORIAM —

Dne 4. ledna 84 zemřel **Jiří Hlubuček**

v Torontě Jiří Hlubuček, pouťorový exulant. Po více než dvě desetiletí byl svéráznou, ba někdy kontraverzální postavou našeho krajského života v Torontě a v okolí. Nikdo mu nikdy nemohl upřít zánícený vlastenectví a lásku ke staré vlasti, dobrou vůli a pracovitost. Byl suverénním šéfem tiskárny Litera, kterou řídil do nejmenších podrobností, zatímco jeho partner obstarával kontakt se zákazníky. /Josef Kuřil by měl psát tento článek .../ V sobotu 7. ledna se s Jiřím Hlubučkem přišlo rozloučit asi 50 našich krajanů a mnozí další od toho dne litují, že o Hlubučkově pohřbu nevěděli a nepřišli má dát poslední Sbohem. Vyšel o něm pěkný článek s fotografií v největším torontském deníku "Star", v němž byla zachycena kariéra vydavatele různých publikací v rodném Československu a v Kanadě. Jirka se narodil 13. března 1906 v Klokoči v Českém ráji. Za pražského povstání v květnu r. 1945 začal s několika přáteli vydávat deník "Dnes" - tuto kapitolu podrobněji popisuje jeho přítel Franta Třešňák v článku z r. 1976 na této stránce. Po komunistickém puči odešel Jiří Hlubuček

přes západní Německo do Holandska, ale tam se dlouho nezdržel a emigroval do Kanady. Když se svým partnerem a s minimálním kapitálem rozběhl kdesi na Adelaide St. v jedné místnosti tiskárnu, i jeho nejlepší přátelé tvrdili, že to dopadne špatně. Vždyť v té době neuměl ani pořádně anglicky. Dal podnět k vytvoření nezávislého týdeníku "Naše Hlasy" v květnu 55 /první redakční rada vznikla vlastně v domě u Lazarových, kde bydlel Láďa Průdek/ a o rok později se tiskárna stěhovala do býv. pohřebního ústavu v č. 1255 Queen St. West. Velký byl počet různých publikací, které Hlubuček s Kuřilem vydali: některé z nich pod záštitou Čs. Společnosti pro vědy a umění, jiné ve spolupráci s Ústředím Čs. Sokolstva v zahraničí. Kdo pročítá prvních 15 ročníků "Našich Hlasů" - oba partneři odešli na zasloužený odpočinek dne 14. března 1970 - dočte se o mnoha zajímavých událostech mezi našimi krajaney v Kanadě i ve svobodném světě. Nejpilnějším dopisovatelem listu byl v té době čs. ministr výživy do února 48 Václav Majer, který žil ve Washingtonu. /Tam také v lednu roku 1972 zemřel./ Když Jirkovi bylo 60 let, sešli se jeho přátelé a jejich jménem tenkrát Franta Třešňák prohlásil, že se Jiří Hlubuček nikdy nebál hodit rukavici do tváře ani nejsilnějšímu nepříteli, nebál se ji hodit do tváře v květnu 45 ani Moskvě a právě proto odešel do exilu. Když Jiří Hlubuček měl své 70. narozeniny, uspořádali jeho přátelé v Torontě pěkný banket u Benešů na Eglinton Ave. W. Účastníky banketu zachytil reportér "Kanadských Listů" na výše uvedené fotografii. Pozorný čtenář si povšimne, že tenkrát přišli také krajané, kteří dnes už nežijí, např. Míla Ulman, Vojtěch Martinek, Jaroslav Reichl, Jiří Škvor-Pavel Javor, Hugo Slípka, p. farář Jaroslav Janda, paní Buzková a dr. Karel Cvachovec.

SMRTELNÍ NEPŘÍTEL KOMUNISMU: DEMOKRATICKÝ TISK.

Jiří Hlubuček, iniciátor deníku "Dnes".

Léta mezi koncem války a komunistickým pučem - 1945 až 1948 - se stala hrdinným pokusem zachránit a obnovit demokracii, zároveň však svědectvím, kam komunisté namířili první a rozhodující útok: proti všem pokusům založit a uchovat nezávislý, svobodný tisk. Tisk, který se první postavil proti komunistům. Po celou válku připravovala skupinka snad devíti neohrožených lidí vydávání demokratického deníku ve chvíli, kdy zazní umíráček nacistu. Přišla v sobotu 5. května 1945. Tehdy se Praha pokusila o vzpouru proti Němcům, sice poraženým na frontách, ale tím brutálnější vůči civilnímu obyvatelstvu. Za bojů na barikádách se objevilo na ulicích první číslo deníku domácího odboje "Dnes". Od svého prvního čísla informovalo o všem, co se dělo na pražských "frontách" a co nejdůležitějšího, také kdo přijížděl jednak z Moskvy, jednak z Londýna, aby se ujal vlády v někdejší Masarykově republice. Aťkoliv se na papíře zdálo, že v sotva ustavené vládě mají většinu demokratické živly, deník "Dnes" se stal tragickým dokladem, že na rozhodujícím bojišti vítězí komunisté, když ne jinak, tedy podlým podvodem.

Vláda schválila většinou hlasů, aby "Dnes" vycházelo jako mluvčí domácího odboje. Toto rozhodnutí oznámil Jiří Hlubuček, který mluvil jménem zakladatelů, monsignor Jan Šrámek, místopředseda vlády. Potvrdil to mimo dalších členů většiny také ministr spravedlnosti dr. Jaroslav Stránský, ministr výživy Václav Majer a místopředseda vlády dr. Jan Uřínský. Toto vládní rozhodnutí vyvolalo okamžitou krizi vlády - komunisté neměli v úmyslu dovolit, aby vycházel tisk, na nějž neměli žádný vliv. Proti se postavili zejména Rudolf Slánský, generální tajemník KSČ /i když nebyl ministrem/, ministr vnitra Václav Nosek a ovšem také Václav Kopecký, ministr informací /komunistických/. Hlasování by bylo nestálo na zastavení listu, povoleného vládní většinou. Komunisté sáhli tedy k obvyklému svému způsobu - k podvodu. Prostě oznámili - po 18ti dnech deníku "Dnes" - že dalších několik čísel nevychází, protože se "porouchaly stroje". A pak už bez zřetele na vládu, policie /p. Pavlík/ dala vydavatelům úřední oznámení, že se vydávání listu zastavuje. Ze se tak nestalo bez vědomí Moskvy, ne-li na její přímý rozkaz, je samozřejmé.

"Dnes" se totiž dopustilo zločinu, který Moskva neodpouští. Zastalo se Vlasovců a nazvalo je podle pravdy hrdiny a záchránci Prahy, zatím co pro Moskvu byli "bandity" a kohokoliv z nich se Sověti zmocnili, pro toho byl jen jediný trest: smrt. A jen proto, že Stalin sám zahnal Vlasovovu armádu do německého zajetí.

"Dnes" se zapsalo do dějin. Pro ně platila jen pravda, i když byla naprosto nepřijatelná pro Moskvu. Pro ni byla nejen nepřijatelná, nýbrž Moskva využila zároveň všeho, aby se dozvěděla jméno autora článku o Vlasovcích a poslala ho - stejně jako miliony jiných - tam, odkud není návratu.

Osmnáct dní vycházelo "Dnes". Krátká doba, ale stačila, aby ukázala dvě základní fakta o nové "republice". První, že rozhodující silou v ní jsou a zůstanou komunisté. Druhý, že svobodný, demokratický tisk je iluze. Něco, co komunisté nikdy nepřipustí a nepřipustili.

Vzpomínáme-li ve dnech, kdy se dozívá Jiří Hlubuček své sedmdesátky, jak vzniklo a jak bylo bez milosrdenství zákeřně potlačeno "Dnes", je to proto, že tato vzpomínka říká o Hlubučkovi, který byl jeho iniciátorem a zakladatelem, všechno: nikdy se nebál hodit rukavici do tváře ani nejsilnějšímu nepříteli, nebál se ji hodit do tváře ani Moskvě. Právě proto je teď, od komunistického puče v roce 1948, mezi námi.

Jiří Hlubuček je členem M.M.I., ČSNS a SVU. Přejeme mu, aby se tu dožil ještě mnoha dalších let. Vždy v pravou chvíli se ozval iniciátor, zakladatel, bojovník.

František Třešňák.

JEDNOU VĚTOU V souvislosti s horečkou kolem loterie v Ontariu, denní tisk přinesl článek o dvou krajanech /Gerry Kurka a Jiří Kubiček/, kteří v hotelu Triumph v Torontě dávali zájemcům za \$25 lekce, jak na to jít, aby jedné měl nejlepší naději na výhru. - A. Sítek se usadil v Canmore, Alta.

--Pozdrav z Windsoru nám poslali manželé Šediví. --Kdo se zajímá o předpis na "chotěbořskou couračku", můžeme vyhovět; poslal nám jej A. Wenzbauer z Winnipegu. --"Winn. Free Press" přinesl fotografie čtyř generací dvou krajských rodin: Košťálových a Turkových. Obě pocházejí z Volyně. --Krajané ve Winnipegu strátili dva kostely: katolický a baptistický - pro nezáměr krajanů. --Valná hromada torontské Kampeličky bude ve 2.30 odp. v neděli 19.2. v kostele sv. Václava. --Ing. O. R. Havelka byl spokojen s naším reportáží k jeho 80. narozeninám. Zdárná fakta, že vliv komunismu byl silný už od r. 1945; nedovolil např. existenci jiných než "schválených" politických stran. --V Torontě zemřel známý slovenský řezník R. Oravec, 59. --Alena a Stan. Loudoví emigrovali z Rakouska do Winnipegu. --Mary Marešová se vrátila do Ear Falls, Ont. --Major J. Kasanda dostal "Order of Military Merit" z rukou hlavního kan. guvernéra. Vyznamenaný se narodil 4.4.26 v Rožnově v Č. Rudějovic a sokoloval oá čtyř let.

S KAMENSKÝM NOSEM

Dokončení ze str. 3.

sovětská vojska postupující s polskými pluky na Drážďany překročila Odru a Nisu a dobyla Budyšin, Mužakou a Ellou Vodou.

Jurij Wicaz měl dopřáno ještě pozdravit své - po válce byl korespondentem v Paříži, Londýně a v OSN v New Yorku. Zakotvil pak trvale u nás, ve starém lužickosrbském semínku u Karlova mostu, který se stal jeho domovem a je pro nás dodnes symbolem lužickosrbské sekce při Společnosti přátel Národního muzea, která organizuje vzájemnost Srbů a Čechů, pořádá nezapomenutelné literární hudební večery a sdružuje všechny, kdo milují srbskou lužici a její kulturu. Na jednom z našich setkání v Národním muzeu 22. ledna 1974 jsme na něj čekali marně. Na cestě za námi všemi náhle v Mostecké ulici zemřel.

Vzpomínáme na něj, ale nikoli se smutkem. Sedáváme, připijme tradičním srbským „ja će widiu, ja će stisnu“ a nad veselou wicazovskou dgmikou v naší paměti vypluje jedna z jeho příhod: „To udm sedim v Jeruzalému a u kaudrně ke mně přisednou a hrajou karty - velký jeruzalémský mufti, hlavní rabín a bělehradský biskup. A to je můj sen: aby se takhle jednou všichni sesedli...“

„JAKOU MÁTE paměť?“

„Výbornou, pane doktore, ale boli mě hlava.“

„Jak to máte dlouho?“

„Co, pane doktore?“

SRDEČNÉ BLAHOPŘÁNÍ

Jan Filípek
sedmdesátníkem

Když se na Silvestra roku 1913 narodil v jihočeské vesničce Sviny, v rodině středního rolníka Filípka syn Jan, neměl nikdo tušení, že z tohoto novorozence se stane jednou velmi úspěšný podnikatel, dnes spoluvlastník čtyř populárních hotelů a restaurací v jihokaliifornském středisku amerických presidentů v Palm Springs a v Desert Hot Springs.

Avšak cesta k tomuto nesporně vzácnému úspěchu nebyla snadná; byla dokonce nesmírně obtížná, ba trnitá. Po absolvování čtyřleté obchodní akademie v Českých Budějovicích, získal Jan Filípek odraz pro kariéru v obchodním životě. Uprostřed hospodářské krize v letech třicátých nebylo však snadné pevně zakotvit. Filípek tedy odešel do Prahy znovu studovat na Vyšší školu družstevní, která mu pak umožnila - po absolvování vojenské služby - stát se zaměstnancem „Kooperativy“ - nákupní jednoty hospodářských družstev v Praze. Byla to centrála hospodářských skladištních družstev v Čechách. Svou pilí a schopnostmi se postupem služebních let dostal do sekretariátu této významné hospodářské instituce, kde se stal v pozdějších letech jeho šéfem dr. Ladislav Feierabend, který byl hlavou Kooperativy. A Jan Filípek se stal nejen Feierabendovým tajemníkem, ale i osobním přítelem. Zodpovědnost za práci v Kooperativě dolehla na Filípka zvýšenou měrou, když se jeho šéf stal ministrem, členem československé vlády a po 15. březnu 1939 vlády protektorátní

Jan Filípek v r. 1939.

Když pak dr. Feierabend unikl zatčení, které mu pro jeho kontakty s Benešovou vládou v Londýně hrozilo, pojalo gestapo podezření, že mu v útěku byl nápomocen Jan Filípek. Především však měl a musel o Feierabendových umyslech vědět, a proto Filípka gestapo zatkl. Bylo to 8. února 1941. Od té doby, až do konce války prošel Filípek několika nacistickými kriminály. Řízení před nacistickým soudem bylo stanoveno na 15. června 1942, necelé tři týdny po atentátu na nenáviděného představitele nacistické vlády v českých zemích Reinharda Heydricha. Bylo vyhlášeno stanné právo, vyhlazeny Lidice a Ležáky, v Kobylisích a v Kounicových kolejích v Brně popraveny stovky českých vlastenců bez

soudu a jakékoliv zkoumání viny. V této atmosféře hromadného teroru stál Jan Filípek před lidovým soudem v Berlíně, kterému předsedal jeden z nejsurovějších nacistických soudců, Dr. Otto Thierack, pozdější nacistický ministr spravedlnosti, který poslal bezpočet obžalovaných na popraviště. Filípek nemohl očekávat ani nejmenší míru spravedlnosti, tím méně milost. Za této situace si vymyslel takový způsob obžaloby, který nakonec zmátl soudce: z nebezpečí rozsudku smrti jež mu hrozilo, „vyvázl“ trestem sedmiletého žaláře.

Po válce se Jan Filípek těšil jen tři roky ze svobody ve vlasti. Komunistický puč v únoru 1948 vyhnal i Jana Filípka do exilu. První začátky exilového života v Anglii a pak v Austrálii byly - jako u všech ostatních - velmi těžké. Když po dalších pěti letech stanul na půdě Spojených států a usadil se v Kalifornii, mohl uplatnit své podnikatelské vlohy; ty jej tvrdou prací vedly k tomu, že se stal spoluvlastníkem prosperujících hotelových podniků v jižní Kalifornii.

Dne 31. prosince se tedy Jan Filípek dožil sedmdesátky. A poněvadž se stále cítí býti zdravý (je z dobrého venkovského kořene) - doufáme, že bude ještě dlouhá léta žít a svou podnikavostí nadále šířit dobré jméno Čechoslováků v Americe a ve svobodném světě.

Mnogaja ljeta, Jane!

HLAS NARODA Jožka Pejskar

ZAJÍMAVÉ PUBLIKACE

Index nedávno vydal-Zd.Strmiska: "Sociální systém a strukturální rozpory společnosti sovětského typu", 315 stran, \$10; Alexander Zinověv: "Zádné zítřky", autor žije v NSR, 288 stran, \$10; Jan Trefulka: "Velká stavba", 117 stran, \$8. -- František Černý-Eva Kolárová: "Sto let Národního divadla", vydal Albatros v Praze, řada barevných fotografií, 199 stran. -- T. Copp a R. Vogel: "Maple Leaf Route: Falaise", 143, dokumentární kniha o operacích dvou kan. divízií jižně od Caen v r. 1944. -- Marcel Roubíček: "Echo of the bugle", vyšlo v Izraeli, 133 stran, o voj. útvarcích v Palestíně 1915-1967. -- Martin Hrabík: "Novina", zvláštní číslo na počest 110. narozenin Ant. Švehly a 50. výročí jeho smrti, 72 stran, řada fotografií. -- P. Magocsi-F. Zapletal: "Wooden Churches in the Carpathians", 240 fotografií, US\$24.50. Objednávky: Carpatho-Rusyn Research Centre, 355 Delano Pl., Fairview, NJ 07022, USA. -- Mr. Ivanov: "Požár Národního divadla aneb příliš mnoho náhod", Panorama Praha, 225 stran. -- Jan Nowak: "Courier from Warsaw", s předmluvou Z. Brzezinského, 477 stran, zachycuje statečnost jednotlivce i celé nekomunistické polské podzemní armády AK za 2. války. Nowak se dostal 3x ilegálně do Anglie, aby varoval zdp. Spojence. -- Michal Racek: "Dohasínající jiskry", sbírka básní, 28 stran. -- Josef Frolick: "Střílejší abatyše", vydal POLYGON v Curychu, 133 stran, bude k mání přes "Kon. L." -- Klement Bochořák: "Legendy-Staronové básně", 134 stran; Iva Kotrlá: "Olum", 120 stran básní; Jan Horák: "Obdivuhodné vynálezy", 151 stran. Všechny 3 knihy vydala Křesťanská Akademie v Římě. -- G. Wynne: "The Man from Odessa", 255 stran, zážitky britského špiona v SSSR. Byl zatčen s plk. Penkovským. -- Jiří Hájek: "Setkání a střety", 293 stran, vydal Index. -- Rudolf Medek: "Mohutný sen", 552 stran, Konfrontace.

•KOLIKPAK vlastně máme Židů v Sovětském svazu?, ptá se soudruh Andropov. •Asi tak na tři miliony, odvětil Gromyko. •Co kdybychom všem vystavili výjezdní povolení, abychom už konečně měli od Západu pokoj. Kolik by jich vycestovalo? •Nejméně deset milionů!

•MŮJ SEN je, být Židem a bydlet v Izraeli, povídá Vašek kamarádovi. •To je ale nápad! A proč, prosím tě? •No, protože Židé mají kolem sebe samé nepřátele a žádný přítel jim nechodí na pomoc! •BIČ.

K úmrtí Jiřího Lederera

"Nár. Politika"

Zemřel dobrý člověk a přítel

Netroufáme si vyslovit trvalý soud nad člověkem. To je věc Boží. Můžeme však vydat svědectví o jeho práci, o jeho dobrodětích nebo zlobě. Neboť ze skutků poznáte je...

I když Jiří Lederer přišel do exilu teprve v září 1980, nepropadl obecnému žvanění často o něm, nýbrž vykonal svým dílem obrovské kus práce pro Čechy i Němce. Vydal řadu knih - z nichž některé, byť částečně připravené doma, v zahraničí znovu přepracovával a definitivně dokončoval. Je to první kniha v němčině vůbec o Janu Palachovi, český i německy vyšly jeho „České rozhovory“ a stejně tak „Mé Polsko“, v češtině vydal sborníky „Když se řekne Werich“, „A když se řekne Voskovec...“ a nakonec sborník „Svědectví Pavla Tigrida.“ Kromě toho velké množství článků v exilovém tisku a pro rozhlasovou stanici Svobodná Evropa.

Angažoval se ochotně a rád ve smyslu česko-německého smíření v rámci akcí svazu sudetoněmeckých katolíků Ackermann-Gemeinde v Limburku, Stuttgartu a jinde. Byl otcem symposia „Česko-polské setkání“, které uspořádala katolická laická organizace Opus bonum ve Frankfurtu 1982. Dal podnět k založení Skupiny česko-polské spolupráce a byl zvolen jejím předsedou. Ille, jaký příklad pracovní vytrvalosti, která nám může být příkladem, abychom v jím započatém díle pokračovali. Chceme doufat, že jeho mimořádné úsilí nebylo jednou z

příčin jeho předčasné smrti. I to je těžké říci s jistotou.

Troufám si však říci, že Jiří Lederer byl nad to pro mnohé těž „nepokřtěným křesťanem“: pro svou spravedlnost, neuplatňoval lásku k člověku. Navíc si velice cením jeho objektivního hodnocení katolictví a náboženství vůbec a kněžské práce zvláště, hlavně v dnešním Československu.

Teprve v nejtěžších dobách poznal osobně několik kněží doma a neváhal říci i napsal, že byli podobného politického smýšlení jako on. Podával svědectví o jejich potřebné práci pro lidi doma i v exilu. Přesně rozpoznal význam tradice v životě národů a uvědomil si, kde jsou kořeny lidského a národního života. Bylo to pozdní poznání? Rozhodně ne. Vždyť to bylo zároveň přiznáním dřívějších chyb, omylů a bloudění. Snad pro tuto odvahu říci pravdu může být příkladem těm, kdo váhají a mlčí.

Jak si vážil dnešního papeže mohou dosvědčit i jiní. V mnohém tom vidím zřetelně jeho cestu k Bohu i k církvi, podobně jak tomu bylo u Františka Halase. Jeho předčasná smrt je velkou ztrátou pro českou emigraci a pro domov, neboť Jiří byl muž přímý, nebojácný a „nepolitikařil“. Směle mohl říci, že jeho smrt je těž ztrátou pro katolíky. Avšak Bůh rozhodl jinak, než jsme si při jeho nemoci přáli. Ledererův příklad je trvalý.

Dr. Anastáz Opasek OSB
opat břevnovský

KAMPELIČKA
RRSP

Registrované penzijní plány

Výběr dvou plánů:

Spořitelní plán

9%

Denní úroková míra

Úrok

připisován čtvrtletně

Žádné poplatky

Dlouhodobé plány

1 rok 9¼ %
2 roky 9¾ %
3 roky 10 %

1, 2 nebo 3 leté plány

Zaručený úrok na dobu termínu

Úrok připisován čtvrtletně

Žádné poplatky

Poslední den pro vklady za rok 1983 je 29. února 1984

Jesli si přejete rádi vám převedeme váš RRSP plán od jiné finanční instituce k nám

Naše adresa: 740 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2J3

Přijďte osobně nebo zavolejte nás ještě dnes

(416) 925-0557

Porovnejte RRSP (spovětelní plány) za rok 1983

Který plán byl lepší?

1983	Kampelička	Banky	Trustová společnost
Leden	10½%	8¼%	8¾%
Únor	9	9	9
Březen	9	8¾	9
Duben	9	7¾	8
Květen	9	7¼	7½
Červen	9	7	7½
Červenec	9	7	7½
Srpen	9	7	7½
Září	9	7	7½
Říjen	9	7	7½
Listopad	9	7	7½
Prosinec	9	7	7½

□ Průzkum úrokové míry vybraných finančních institucí udělán Credit Union Centralou
□ Nejvyšší úroky vybraných z průzkumu
□ Některé finanční instituce přispívají úrokům jenom půlročně
□ Některé finanční instituce účtují poplatky

312. stíhací peruti

Maskot peruti:
vlček KITL.

Dne 5. září 1940 ve Velké Británii byla založena druhá československá stíhací peruti, jejíž oficiální název byl „No 312. Czechoslovak Fighter Squadron“ a bez oficiálnosti „třistadvánáctka“.

Sedm let? Ani se to nezdá. Jako by to včera bylo. Rychle si přelstujeme v knize vzpomínek, stahujeme oběti v rozpomínání na známé tváře, na místa kde třistadvánáctka na nějaký ten týden zarazila a vůbec jak se tenkrát začínalo. Každý začátek je těžký, pravi staré přísloví. Co bylo dohadů, ještě dříve než byla postavena první stíhací peruti 312. Co bylo řeči a tvrzení jaké stroje dostaneme, jedni tvrdili, že to budou americké Curtisy, druzí dávali přednost rychlým a štíhlým Spitfirům a konec všem těmto dohadům učinil pro nás zcela nový bojový letoun — Hurricane. Bylo nutno rychle jednat, bezpečně seznámit se všemi zařízeními jak piloty tak mechaniky, zbrojáře, radiisty a vůbec všechno mužstvo. Nanejvýš důležité bylo udělat překlady nejrozumnějších předpisů a návodů pro vlastní lety i pro obsluhu.

Potíže s angličtinou.

K těmto překladům museli být také překladatelé. Překladatelé neměli práci jenom přeložit předpisy ale také působili jako tlumočníci při přednáškách anglických instruktorů. A při těch se stalo dosti často, že i kolega tlumočník otázku kladenou mechanikou o metalurgii, přeložil udivenému mechanikovi v otázku — jaké má znalosti v meteorologii. Mechanik i tlumočník se potili a soukali ze sebe všechny vědomosti o počasí, dlv do toho nezamíchali jako dobrý rozpoznávací prostředek v nauce o předpovědání počasí — škubání v kloubech. Jindy se stalo, že překladatel slyšel podobné věci v odpovědi zkoušeného po prvé v životě. Při otázce jak se ohýbají železné trubky byl uveden přímo v úžas jaká kouzla se dají dělat při zpracování kovů za tepla. Když tázaný tvrdil, že se musí napřed plnit plskem, nechtěl — „lakovou hloupost“ — vůbec přeložit. Teprve když se třikrát pial jest-li to myslí tázaný vážně, tak výslovně na jeho vlastní zodpovědnost „za tehle nesmysl“ odpověď s patřičným důrazem tlumočil.

Mnozí hoši byli často ztrémováni nejasné položenými otázkami a bylo nutno zachraňovat kde se co dalo. Většina zkoušených byla s dlouholetou prací v letectví a mnozí z nich prošli válečnými zkušenostmi na frontě. A tak jsme bojovali v Anglii svůj první velký boj jak s angličtinou tak s umíněnými komisary, kteří měli tenkrát vřelý dojem, že jsme někde ve škole a ne u bojové letky a ještě k tomu ve válce...

A jaké to bylo když se po prvé oznamily počty a obsazení míst? Zase potíže. Najednou se stalo, že i starší mechanik byl donucen zastávat místo — ne právě vedoucí a už tu byl nový problém. Po příchodu na anglickou leteckou základnu nastal nový boj — získat důvěru přidělených anglických dohlížitelů neb tak zvaných instruktorů. Často s velkým sebezapřením se překonávaly prvotní potíže jazykové a teprve usilovnou a často nadlidskou prací byla získána nejen důvěra všech, ale i jejich obdiv.

Když po několika týdnech od ustavení letky odcházeli instruktoři od peruti, to již nebyli instruktoři, to byli kamarádi a byli mezi nimi mnozí, kteří se sázeli v očích prozradili, že marně žádali, aby mohli zůstat u letky, kde vládí tak kamarádský duch.

Necelé tři týdny od založení třistadvánáctky byla tato prohlášena za plně operační a za týden na to přišlo první slavné vítězství.

Třistadvánáctka byla přidělena na obranu města Liverpoolu, které trpělo denními i nočními nálety Němců.

První úspěch.

Bylo to 10. října 1940. Sireny se náhle rozhoukaly a baterie kolem začaly svůj obvyklý koncert. Dva naše stroje startují, třetí se trochu opožděje. Nad letištěm jsou nízké šedé mraky. Náhle cosi černého protáhne šedí mraků nad letištěm — je to německé černé bombardovací letadlo Junkers 88. První dva stíhači jej podléhávají, ale třetí vidí přesně směr střelby a přímo od země dává do motoru všechno! Letadlo se přímo šplhá a skoro kolmo stoupá. Skvělé, chlapče — a už střílí — tatata — a dává Němci prvou dávku... Letadlo se kymácí a snaží se uniknout do mraků zpět. Je to boj? Ne, je to závod na život a na smrt.

Všichni, kdož tenkrát tomuto boji přihlíželi, zapomněli na možné nebezpečí z bombardování a nikoho ani nenapadlo hledat kryt. Každý chtěl nějak pomoci „do něj... dejte mu...“ a všichni dole manévrovali rukama a spouštěli kulomety jako když oni sami řídí Hurricane na...

Mezitím první dvě letadla se obraceli a provádějí krásné, skoro ukázkové útoky na Němce, ten trochu kolísá a marně se pokouší utéci. Motory řvou, kulomety štekají a pak to všechno mizí v nízkém mraku.

Potom těžce zasažený Junkers zvolna klouže dolů, obletován třemi spokojeně bzdučícími čmeláky...

Celé město sledovalo tento boj z nábreží a všichni viděli jak Němec byl donucen nouzově přistát na břehu mořské zátoky. Na letišti létají čepice do vzduchu, všichni se vzájemně objímají. To je radost a co hlavně, nová chuť do práce.

U vchodu na letiště je zmatek. Letištní stráž je nucena uzavřít bránu, aby zamezila přístupu hromadím se dětem, ženám a příslavním dělníkům na letiště. Všichni chtěli vidět hodné zblízka chlapce, kteří to tak dobře umí.

Již se stmívá, když se těsně nad zemí vrací společně tři Hurricaney. Klidně přistávají a ještě se ani vrtule nezastavily, když piloté jsou odnášeni na ramenou do pilotního sálu. Všichni jsou zdraví, jen na Hurricanech je sem tam nějaká dírka, to jak se Junkers bránil, přece jen se mu nechtělo dolů.

Za houstnoucího šera projždíme městem, abychom si prohlédli sestřelené letadlo, všude na ulicích se mluví o té československé peruti, která dnes tak jasně dokázala co dovede. Samozřejmě, že takové vítězství potřebovalo slavnostní rámeček a nějaký ten drink v podobě whisky... atd.

Nový den, mlhavé ráno, nová pohotovost a nové čekání, operace, návraty... dní, nocí... sedm let, kdo by to byl řekl. Jako včera by to bylo...

Třistadvánáctka měla ve svém štítu hrdé heslo: „Non multi sed multa“. „Ne mnozí, ale mnoho“. Heslo, které bylo závazkem, který byl také splněn. Vzpomínky se táhnou jako nit. Vynořují se další a další obrazy. Ze Skotska, Isle of Man, Walesu, Orkney — tam daleko za Skotskem kde noc byla jen soumrakem a šedé moře šplouchalo u paty vesnice, dávno — před dvěma tisíci lety opuštěné... My dnes vzpomínáme jak jsme začínali a začali jsme šťastně... tam u Liverpoolu.

Letící čáp, který je v odznaku třistadvánáctky na paměť slavné francouzské letky „Čáp“, ve které se tak proslavili Čechoslováci za bojů ve Francii — doletěl. — Doletěl domů. PA—KA.

/Tento článek je z revue "Letu zdar" z 20. září 47, kterou nám lask. zapůjčil Z. Knapp, rezident Anglie./

Z galerie statečných

Kpt. let. Joe Hubička žije v Anglii. Narodil se 7. září 1917 v Břeclavi, okres Hodonín, kde také chodil do ref. reálného gymnázia a maturoval v r. 38. Jeho bydlištěm až do r. 40. byl Lanžhot, v r. 38 byl odveden do čs. armády a sloužil v Turč. Sv. Martině jako aspirant. Zdl. důstojníckou školu nedokončil, protože v březnu 39 přišli Němci. Pracoval na Řed. státních drah v Brně a připravoval se na odchod do zahraničí. Osm kamarádů odešlo do Francie po překonání značných problémů v březnu 1940. Ve Francii sloužili u různých útvarů a po její kapitulaci odešli do Anglie. V září 1940 byl J. Hubička přijat k čs. letectvu a po školení přidělen k 311. peruti. Sloužil v ní až do května 42 jako radiotelegrafista-střelec a absolvoval 36 náletů nad Německem. Pak se dostal do pilotní školy, kterou zdárně dokončil v Kanadě /Calgary, Moose Jaw a PEI/. Po přeškolení na Liberátory na Bahamách se v dubnu 44 vrátil k 311. čs. peruti v rámci Coastal Command. Absolvoval 38 operací proti něm. ponorkám a jiným lodím. Byl vyznamenán třemi čs. válečnými křížmi, dvěma medailkami za chrabrost a medailkou za zásluhy I. třídy. Po válce se vrátil domů a sloužil jako kpt. u 24. let. pluku v Plzni. V r. 48 byl z letectva propuštěn a poslán do penze. V červenci 48 odešel přes Rakousko do Anglie a vstoupil do RAF. Sloužil na různých základnách jako pilot-instruktor. V r. 1955 byl přeškolen na helikoptéry a sloužil v Malajsku 1955-58. Je jediný Čechoslovák, který byl po 2. svět. válce vyznamenán anglickým DFC za účast v boji proti teroristům v Malajsku. V r. 1960 přestal aktivně létat a byl přeškolen na Air Traffic Control. V r. 1971 odešel do výslužby. Napsal nám, že si šetří zdraví a vzpomíná na zážitky a kamarády z mladších let. MJ

SORUŽENÍ PŘÁTEL LETCŮ

V knize "Air Aces" stojí, že ve špan. občanské válce měl čs. dobrovolník Jan Ferák 7 nepř. sestřelů. Žije? — F. Kruča z Austrálie navštívil v září m. r. Anglii. — M. Kupka z Denison, TX sbírá památky po čs. záp. letcích. — Uskutečnilo se vydání knihy "Hrdinové vál. nebe" v naklad. Profil v Ostravě? — Říká Vám něco jméno Josef Kuhn? Zahynul v havárii po válce u Dvora Králové s několika dalšími záp. letci. Potřebujeme podrobnosti.

Jména zleva, shora dolů: J. Kohout, K. Šlouf, M. Malý; A. Dvořák, V. Kováč, J. Záhřecký; K. Pošta, DFC, B. Holzer, T. Gibián; J. Mikulecký a J. Bílek. Uprostřed fotografie zleva: S/L V. Raba, velitel peruti W/C J. Hlaďo, DFC a W/C J. Čermák. Pod znakem peruti zleva: F. Zajíček, J. Škvor, F. Frons, R. Plachý a B. Mišák. Poslední skupina zleva, shora dolů: J. Těšínský, V. Soukup; J. Šodek, V. Liška, J. Prokepec; J. Pípa, A. Štanc, J. Vavřík; V. Kopeček, V. Skřiván, F. Bartoš. Snímek do našeho archivu věnuje T. Gibián, který žije v USA. Ví někdo něco o osudech ostatních letců?

Kraj nejstarší tradice

Chodsko - kraj, kde si dodnes lid uchovává nejstarší tradice. Však také mívá svá privilegia, za která se bili prohlavci a pro které umřel Jan Kozina. Chodové byli polosvobodní obyvatelé jedenácti českých pohraničních vesnic, poddani přímo panovníkovi české země. Za své služby, hlavně za střežení zemských hranic, měli práva psaná i nepsaná.

Byli osvobozeni od roboty, neplatili clo ani mýto, směli se volně shromažďovat a stěhovat, pálit kolomaz, lovit zvěř, porážet v lese dřevo, vařit pivo, mohli se svobodně ženit a provozovat řemeslo.

Od roku 1325 do roku 1512 se jim dostalo od českých panovníků 24 privilegií, která stvrzovala tyto výjimečné výsady chodských usedlíků. V Domažlicích měli Chodové svůj hrad, kde sídlil rychtář a zasedal chodský soud. Chodové měli své majestáty v dubové truhle, opatřené pečeti. Měli i svůj prapor a znak a chodili klidně po zemské stezce, kde doprovázeli cizí obchodníky a chránili cestující v pohraničních lesích. To byla jejich další povinnost. Oznamovali, když se blížil nepřítel a měli na hranicích stálo, nepřetržitou službu. I jejich název Chodové je odvozen z „choditi po hranicích“.

Za panství Lamingerů se jejich postavení zhoršuje, musí platit daně, je na ně uvalena roboty. Koncem sedmnáctého století se stále více stupňuje utiskování Chodů. Žádné jejich „supliky“ a stížnosti nepomáhají k tomu, aby jim byla vrácena postupně odebíraná privilegia. Chodové však hlavy nasklání ani tehdy. Scházejí se, udržují zvyky, vyšívají kroje a nosí je, zpívají písně a udržují své chodské nářečí - bulačinu. A dál nosí hlavu hodně vysoko. Jsou pracovitým lidem, pěstují včely, pijí medovinu a pivo, které si sami vařili, v hospodářství jsou soběstační. Všechno potřebné k životu si opatřili z výsledků práce na svých lukách a polích, i v lese. Jsou statní a urostlí a mají krásné ženy, o kterých na svých cestách Chodskem kdysi prohlásil básník Bohuslav Hodějovský z Hodějova, že jsou to „Nymfy a dryády“.

Trnavé pralesy vedoucí do Bavorska protáhly Chodsko se změnilo. Do pohádkových vesnic vešel milovými kroky průmysl. Malebných domků a žen v pestrobíléch krojích ubývá. Chodové už nestřeží hranice. Jen muzeum, které vytvořil vážený a slavný Chod Jindřich, podává obraz bývalého života na Chodsku. Odešel již dávno i poslední ponocný z chodské věže. Jen na chodské slavnosti a pouť u sv. Vavřínečka si Chodové oblékají kroje. Chodské koláče voní z místních pekárna a chodské písně se zpívají dále...

Bude vás zajímat

V San Diegu, Cal. zemřel 14.1. krajan Ray Kroc, 82, /původně Krok/, multimilionář a majitel řetězce restaurací McDonald. Hlásil se k českému původu a v minulosti přispíval na naše dobročinné akce v okolí Chicaga. --Komentátor "SUNU" Lubor Zink byl na cestách na Dálném východě do konce listopadu m.r. Pak napsal článek pod titulkem "Ne, nebyl jsem unesen KGB...". Jeho postřehy z cesty vycházejí nyní v torontském "SUNU". --Náklady krajaňských novin podle posledních výkazů Can. Advertizing Rates and Data: "Slovenský Hlas" 1.200, "Kanadské Listy" 1.500, "Kanadský Slovák" 2.700, "Nový Domov" 2.490 a "Západ" 5.000. --Ve Skyline hotelu v Maltonu vystupoval koncem m.r. znalec hypnozy "Anthony"/příjmením Matějka, z Niagara Falls, který studoval psychologii na Western University/. Jinak působí v London, Ont. --Dr. V. Fanderlík pokračoval loni ve studiu původu Boženy Němcové: soudí, že byla dcerou vedvodkyně Zahanské a Metternicha. --Paní Šejnohová se svou sestrou navštívila loni Kalifornii, Hawaj, Austrálii, Hongkong a Japonsko. Jinak jsou obě šťastné v Ottawě. --JUDr. Z. Vykoukal gratuluje Berenice k článku "Spoluodsouzení, spoluodsouzení"; prý je to nejvystižnější článek, jaký v exilu četl. --Lad. Koldinský, býv. majitel továrny Koldi-Petosa v Heřm. Městci, onemocněl v Kentville, NS. --"Nový Život", vydávaný v Římě, lze v Kanadě předplatit zasláním \$ 15 na adresu: V. Vostřez, 18 Aintree Court, Hamilton, Ont. L8K 4R9. "Studie" stojí \$ 22 za rok. --Ing. F. Leffler nám poslal pěknou valašskou básničku - chce si zřejmě udobřit Radegasta. --Vzpomínkový večer na Jana Palacha bude ve Winnipegu 22.1. v 6:00 večer v č. 154 McKenzie St., za přítomnosti E. Lata z Chicaga. Budou také promítány diapozitivy ze sok. sletu v r. 82 ve Vídni. --V Torontě vychází již sedmý rok list "Vyšší Život". Text je slovenský, hl. redaktorem je Pavel Kováč. Jde o "Pentacostal magazine". --Dr. Martin Skála se stal šéfem chem. oddělení Community College v Sudburách, Ont. --Na tradiční vánoční oběd Klubu seniorů v Montreálu 10.12.m.r. přišlo na 70 osob. Duchem podniku zas byl inž. Pavelka. V Torontě zemřel člen klubu Frant. Bešták. Paní Sládková oslaví v lednu t.r. 88. narozeniny. --A. Horneš, rezident Mill Bay, BC/asi 30km sev. od Victorie/, tvrdí, že byl příslušníkem velitelské rotu a učil V. Holuba a V. Majera "K poctě zbraň!" Vzpomíná si, že oba byli poněkud nešikovní. --Poslední číslo bulletinu "Nibowaka" má radikálně změněný obsah. Redaktor hledá někoho, kdo by se ujal loveckého koutku. --Z Montreálu se do Toronta a okolí přestěhovala herečka Marie Staňková-Zemanová a rodina Rýdlova. --Hold Kanadě pořádán Čs. sdružením v Ottawě 29.10. m.r. byl úspěšný. SVU, Sokol Ottawa, Čs. TV Kaleidoskop a Čs. škola spolupracovaly. --Čs. demokratičtí Němci v Kanadě vzpomněli, že opustili ČSR v r. 1938, t.j. před 45ti lety. --Jan Drábek působil v říjnu na Erindale College, U. of T. v Mississauga jako Writer in Residence. Je autorem sedmi knih: "Blackboard Odyssey", "Whatever Happened to Wenceslas?", "Melvin the Weathermoose", "Report on the Death of Rosenkavalier", "The Lister Legacy", "The Statement" a "The Cucumber Season". --Vážný zájemce z BC by rád koupil Brodského knihu "Řešení Gama" v češtině a v angličtině. Nabídky do adm. t.l. --Čtenář z Hamiltonu nás upozornil, že v Grassie, Ont. zemřel krajan Jaroslav Knap, bratr spisovatele Josefa Knapa. Jaroslav K. se narodil 1.6.1902 v Podůlší na Jičínsku. V exilu byl aktivní ve farnosti sv. Vojtěcha v Hamiltonu a jako mluvčí agrární strany v exilu. --Revue "Northern Mosaic" v Thunder Bay, Ont. přinesl několik článků o Ondřeji Potockém a o přínosu Slováků Kanadě. --Info. bulletin v angl. z Dieburku z r. 49 je velmi zajímavý.

DOPIS

Z Nordhornu v záp. Německu nám poslal zajímavý dopis býv. příslušník čs. jednotek na Středním východě.

MUDr. David Hercz. Píše, že si povšimul naší zmínky o knize "18 měsíců 11. pěšího praporu" v "Kanadských Listech". Měl tuto knihu také, ale musel ji nechat v Praze, když odcházel do zahraničí. Bylo pro něho novinkou, že plk. Štěpánek-Štemr žije také v záp. Německu, dokonce nedaleko provdané dcery gen. Klapálka. Ta žije v Solingen. Dále se dr. Hercz zmínil, že v Kanadě žijí jeho dobří přátelé z armády a to: dr. Brod, dr. Fantl a F. Rezek. /O prvním nic nevíme, dr. Fantl a F. Rezek žijí v Torontě./ Jiný jeho známý dr. Miroslav Kerner žije ve Winthrop, Mass., USA.

Jsme vděční dr. Herczovi za jeho přátelský dopis. Oceňujeme také snahu jiných býv. příslušníků čs. jednotek na Středním východě, např. Honzy Fischla ze Sutton, Que., nám pomoci s dokumentací, zapůjčením knih, fotografií a pod. Pokusíme se postupně zveřejnit zajímavý materiál na stránkách "Kanadských Listů". Za každou pomoc v této naší snaze budeme býv. vojákům vděční. MJ

Vlajkonosi při přehlídce čs. jednotky v Haifě v r. 1941.

Tobruk 1942: Čs. bunkr v tobruckém přístavu. Na obou obrázcích hvězdičkou označený je MUDr. D. Hercz, dnes usazený v záp. Německu.

Naše kanadská armáda

Kanada nikdy nebyla militantně agresivní zemí.

Avšak když došlo k povolání dobrovolníků do kanadské armády, muži i ženy splnili oddaně a nesobecky svou povinnost. Tradice a zkušenosti z minulých let jsou dnes využívány ke zdolávání překážek a požadavků v budoucnu.

Kanadská branná moc je zodpovědná za hlídání a ochranu kanadského území. Je členem NORAD - paktu na obranu severní Ameriky, plní povinnosti člena NATO a zastává roli mezinárodního mírového zprostředkovatele.

Stejně jako tyto čistě vojenské úkoly plní kanadská armáda své poslání při pomoci za přírodních pohrom - povodních, lesních požárů, znečišťování vod a vzduchu, pátrání a záchranách lidských životů. Stavíme silnice a mosty. Hrajeme důležitou roli v rozvoji Kanady.

Trénujeme ve více než 60 oborech a více než 20 specializacích. Platíme univerzitní vzdělání těm, kdo splní patřičné požadavky.

Máte-li zájem o bližší informaci o možnostech pro mládež v kanadské armádě, navštivte nejbližší armádní náborové středisko nebo zavolejte 'collect'. Najdete nás ve žlutém telefonním seznamu pod heslem 'RECRUITING'.

THE CANADIAN ARMED FORCES
LES FORCES ARMÉES CANADIENNES

Canada

"U FEIERABENDŮ" Pro útěk ministra Ladislava Feierabenda do Anglie byli poslání do německého koncentračního tábora v Dachau jeho osmdesátiletý otec Karel a bratr Karel se svými syny Karlem a Vladimírem. Obě snachy starého pána byly poslány do Ravensbrücku. Starý pan Feierabend se narodil 4. listopadu 1861 v Kostelci nad Orlicí a byl nejstarším vězněm v Dachau. Býval školním radou a profesorem na učitelském ústavě. Tři záněty plic a neduhy stárání ho v táboře nezdolaly. Splnilo se jeho přání zemřít na české půdě a být uložen po bok své ženy, s níž šťastně žil takřka po 50 let; zemřel 4. června 1945 - několik málo dní po návratu z Dachau ve Vinohradské nemocnici ve věku osmdesátičtyř let.

Heřman Tausík a Tonda Bartůněk vzpomínají na početnost Feierabendů v Dachau takto:

"Přišel do tábora transport Zugangů. Špinaví, vlasatí, vystrašení. Projdou hlavní branou a první zastávka je před Effektenkammer. Svlékat, šaty do pytle! Přijde starší pán a začne zapisovat hodinky, prstýnky, peníze. Jmenuješ se třeba Hořčíčka. Ten pán podle jména pozná, že jsi Čech a začne: Ty jsi Čech? Od-kud? Já jsem Feierabend. - Jde se do koupelny. Stříhat vlasy a pak ke stolku, kde zapisují nacionále. U jednoho psacího stroje sedí mladý příjemný mládenec: Čech? ptá se. Ano, odpovídáš. Já jsem Feierabend. - Pak se jde na tzv. revír k lékařské prohlídce. Máš štěstí, že stojíš u nosítek, kde leží staříčký kmet a ptá se: Tak kdopak z vás je Čech? Já jsem Feierabend, mládenečkové. - Dostaneš hadry a už jsi jako zebra. Přijdeš k poslednímu zápisu na Arbeitszu-teilung. Vidíš mladého fešáka s kakadou, který sepisuje tvoje povolání. Z to-ho, že se jmenuješ Hořčíčka pozná, že jsi Čech. Tak také se ti hned přátelsky představí: Feierabend. - Načež ty se nervově zhroutíš a myslíš si, že se svět zbláznil. Říkali ti přece, že jedeš do Dachau a zatím jsi u Feierabendů! - Stal se případ, že jeden Häftling napsal v dopise zpáteční adresu: Franta Novot-ný t.č. u Feierabendů v Řiši. A balíček mu přišel."

MV /Poznámka: Bartůněk byl rozený šprýmař a staral se s Tausíkem o povznesení nápadů mírným přeháněním a humorem. Výše zmíněný odstavec nesugeruje privilegované postavení. Nešlo o Ehrenhäftlingy. V poslední fázi táborů byly zmíněné joby vězeňské samosprávy běžné pro táborovou inteligenci, zvláště pokud dotyč-ní ovládali kromě svého mateřského slovanského jazyka také němčinu. MV/

Požádali jsme paní Janu Feierabendovou /žijící v Anglii/ o komentář. Napsala nám m.j. toto: "Příhodu s Feierabendy znám z vyprávění jednoho spolu-vězně mých příbuzných. Hned po válce v létě 1945 jsme se sešli u švagra Karla a tam s mým manželem vyslechli příhodu z Dachau, jen ukončení bylo jiné. Znělo to takto: Když onen vězeň /Häftling/ potkal mého tchána jako posledního Feier-abenda v Dachau, na lůžku v revíru /nemocnici/ a tchán mu řekl své jméno, onen vězeň řekl: "Tak sakra, už toho mám dost! Jsem v lágru nebo u Feierabendů?" Můj tchán/skoro 80 let starý/ ztrávil většinu času na revíru ošetřován dr. Bláhou, který tam byl vězeň-doktor. Díky jemu tchán a dr. Truhlář, Sokol stejného věku, přežili koncentrák. Švagr Karel byl invalida, silně napadal na nohu. Byl raněn za I. světové války. Jako invalida dostal lehčí práci; to Němci respektovali, že sloužil za Rakouska. Moji synovci, Karel a Vladimír, byli mladí čiperní chlapi, uměli německy a švejkovali. Svou švejkovinou a šikovností dostali lepší místa, ale ne protekcí, že byli Feierabendí."

A v dopise dodala: "V létě 1983 jsme se Feierabendí opět sešli v Rakousku pod Dachsteinem: 4 generace ze 4 zemí /Anglie, Československo, USA a Rakousko/. Mlad-ší generace vystoupila na Dachstein k pamětní desce, kde 6. července 1933 zahynul nejmladší bratr mého manžela, MUDr. Bohuslav Feierabend, se dvěma dcerkami /8 a 10 let/ a svou manželkou. Byli zasypáni lavínou. Bohuslav byl docentem, bakteriolog a sereolog; vedoucí sereologického a bakteriologického oddělení Státního zdravotního ústavu. Poklonili jsme se památce zahynulých na Dachstei-nu po 50ti letech..."

NA ZAPAD JE CESTA DLOUHÁ

O československém hokeji, o jeho hi-storii, o zlatých poválečných letech, o ztracených letech, kdy celé českosloven-ské reprezentační mužstvo bylo komu-nistickým režimem bezdurovně posláno

*****

SPORT

Na Spartě v Praze v roce 1943: Buriánova jedenáctka. Zleva stojící: rozhodčí Emil Bryndač, Burgr, Zenatý, Kučera, Vlasta Burián, Bauman a Moravec /kapitán teamu/. Klečící zleva: Šiba, Štumpf, Kolenatý, Růžička a Plodr. Snímek nám zapůjčil Zdeněk Pražák z Clevelandu, Ohio, USA.

na dlouhé roky do kriminálu a o dvanácti letech vypráví kniha, sestavená z článků, reportáží, dokumentu a foto-grafií z českých novin a časopisů. Kniha vznikla v Československu, z archivních materiálů ji dali dohromady hokejovi fa-nouškové v Praze a curyšské nakladatels-tví Konfrontace ji doplnilo karikaturami a kresbami a vydalo ji bez vědomí a sou-hlasu autoru jednotlivých kapitol

WINZE'S MEAT MARKET

ILJA ŠANDA

Čerstvé domácí a evropské uzeniny.

307 Roncesvalles Ave., Toronto.

Tel.: 533-5165

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRAŇÍČÍ

Jednou z nejklaďnějších událostí roku 1983 byla curyšská svatba Lucie Šku-tinové a tenisty Jiřího Grandta.

9.12.m.r.zemřela v NY pí Marie Rozehna-lová, vdova po poslanci lid.strany dr.A. Rozehnalovi. 25.12.zemřel tamtéž Rudolf Tkaný, majitel restaurace a vydavatel časopisu "Čin".--Došlé pozdravy: Hladí-kovi /Švýcars/ ze Španělska, skupina čs. skautů a skautek kolem dr.Kolominského, pí Růžena Stránská z NY, dp.Valerián z Lince, Rakousko a red.Šulc /"Hlas Bohe-mie"/ z Kolína n.R. Srdečně děkujeme!--Horynovům v Düsseldorfu se narodila druhá dcera.--Ve snaze dostat svou ov-dovělou matku z ČSSR do JAR, inzeroval její syn, zda by se našel "Romeo ochot-ný vzít si 60ti-letou paní". Tel.Johannesburg 646-1376.--Jan Kuncíř napsal zajímavý článek "Staročesi a Mladočeši". Obě skupiny se nakonec shodly; stejně tak se stane i v čs.exilu. --Jiřina Fuchsová přeložila "Battle Hymn of the Republic" do češtiny./Na požádání pošleme./--19.ledna tomu bude rok, co v USA zemřela paní Syrová, manželka dr.Bedřicha Syrového.--Msgr. Karel Fořt pomohl v Mnichově oslavit 25.výročí vysvěcení na kněze dp.A.Zemana, SDB, který dříve působil ve Švédsku.--Servi-ce EL, Postfach 700103, 6000 Frankfurt/M.1, W.Germany, posílá rychle čerstvé ovoce do ČSSR. K objednávce přiložte poukaz na DM.--Martin Hrabík litoval, že se v Torontě nesešel s O. Haselmanem; vzpomíná, jak byl ve Francii na jeho svatbě s krásnou Francouzskou.--Eva Michalcová čeká v Traiskirchenu už přes rok na Kanadu-marně.--Bohuš Tobyška komentoval knihu "World Power-Soviet Policy under Andropov and Breznev", která vyšla nedávno v Anglii.--Ve Francii zemřel A.Smutek, 81,býv. ředitel u Batů. Byl činný hlavně v Sokole.--Z Hawaje se ozva-la pí Zdenka Kučerová, vdova po novináři J.Kučerovi./Oba byli velmi známí kolem Washingtonu./ Paní Zdenka bude mít na jaře už 86 let. Byla nedávno v S.Francisku na svatbě svého vnuka Michala Kučery, poručíka USAF.--Zvýšila se čs.kontrola kore-spondence mezi ČSSR a západními zeměmi. Kontrolu usnadňují kom.režimu moderní kompjútry zakoupené v USA.--V USA zemřel loni /28.7./ známý protest.pastor slovenského původu dr.A. Slabey, rodák z Liptova, který přišel do USA před I.světovou válkou a aktivně pomáhal TGM při založení ČSR. Bylo mu 93 let.--Redaktor RFE dr.B.Štefánek zahynul v autonehodě poblíž Mni-chova.--Inž.T.J.Jilek až z Austrálie poslal několik zajímavých článků. Studuje m.j.klokany, vačice a ptakopysky.--V Kodani zemřel odbojář-vlastenec Břetislav Vlk, nar.28.9.1912 v Teplí-cích. Byl čs.komunisty po 17 let vězněn.--Na Floridě zemřel Jan Sýkora, 86, věrný stoupenec Čs.sociální demokracie.--Čs. fotbalista F.Hrabánek požádal v Rakousku o azyl.--Roman Ott čeká v Athénách na emigraci do zámoří.